

Handläggare
Henri Dehaim
08-508 26 357

Till
Trafiknämnden
2020-12-10

Tenstadalen, del av Grönare Stockholm. Genomförandebeslut

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner förslag till genomförande av projekt Tenstadalen till en investeringsutgift om 42 mnkr med finansiering om 30,0 mnkr från Grönare Stockholm och 12 mnkr från cykelmiljarden under förutsättning att Spånga Tensta stadsdelsnämnd godkänner att en värdeöverföring avseende anläggningskostnaderna för cykelstråket genomförs från trafiknämnden till stadsdelsnämnden.
2. Trafiknämnden anmäler beslutet till Spånga-Tensta stadsdelsnämnd.
3. Trafiknämnden ger kontoret i uppdrag att genomföra upphandlingar samt teckna avtal inom ramen för föreliggande genomförandebeslut.

Gunilla Glantz
Förvaltningschef

Bengt Stenberg
Avdelningschef

Elisabeth Rosenquist
Enhetschef

Trafikkontoret
Stadsmiljö

Fleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 26 357
Växel 08-508 27 200
henri.dehaim@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

Sammanfattning

Kontoret föreslår att trafiknämnden beslutar om genomförande av projekt Tenstadalen, som en del av Grönare Stockholm till en investeringsutgift av 30,0 mnkr. Kontoret föreslår också genomförande av en breddning av cykelstråket genom parken, som en cykelåtgärd inom ramen för cykelmiljarden 2019-2022, till en investeringsutgift om 12 mnkr.

Tenstadalen är ett stort parkområde mellan Tensta och Spånga. Det är en populär rekreationsplats för boende i området med uppskattade gräsytor för spontanidrott, picknickställen, fotbollsplaner, koloniområden, pulkabackar, fornminnen med mera. Genom hela dalen går en gång- och cykelväg som förgrenar sig och ansluter till omkringliggande bostadsområden.

Trafikkontorets och Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings förslag till ombyggnad av parken ger en attraktiv och trygg park med funktioner för alla åldrar. Det blir plats för lek, aktivitet och mötesplatser. I samband med ombyggnaden av parken passar kontoret på att bredda cykelstråket för att förbättra dess standard i enlighet med cykelplanens rekommendationer. Byggstart för upprustningen är planerad till våren 2021 med färdigställande under 2022.

Bakgrund

Kommunfullmäktige antog i februari 2017 (utl. 2017:30, dnr 171-1292/2016) Grönare Stockholm, riktlinjer för planering, genomförande och förvaltning av stadens parker och naturområden. Riktlinjerna syftar till att generellt stärka stadens gröna kvaliteter i alla stadsdelar. I kommunfullmäktiges budget 2017 utökades också trafiknämndens investeringsbudget med 300 mnkr under åren 2017-2019, med avsikt att genomföra satsningar på gröna rum och parker i de sju stadsdelar som utpekats som särskilt prioriterade.

Vid trafiknämndens sammanträde november 2017 fattades ett inriktningsbeslut av etapp två av Grönare Stockholm med inriktning för elva nya delprojekt med en uppskattad investeringsutgift om 105 mnkr. Tenstadalen var ett av dessa projekt. Av den totala investeringsutgiften tilldelades Tenstadalen 30 mnkr av Grönare Stockholm medlen.

Trafikkontoret genomför i enlighet med Cykelplan Stockholm 2012 och i linje med Stockholms stads framkomlighetsstrategi stora insatser för att göra det enklare och säkrare att cykla. Av kommunfullmäktiges budget följer vidare att under perioden 2019-2022 ska 1 miljard kronor investeras i cykelinfrastrukturåtgärder. Genom investeringar i utbyggnad och ombyggnad av cykelvägar i hela staden skapas och upprätthålls ett väl fungerade och sammanhängande cykelvägnät.

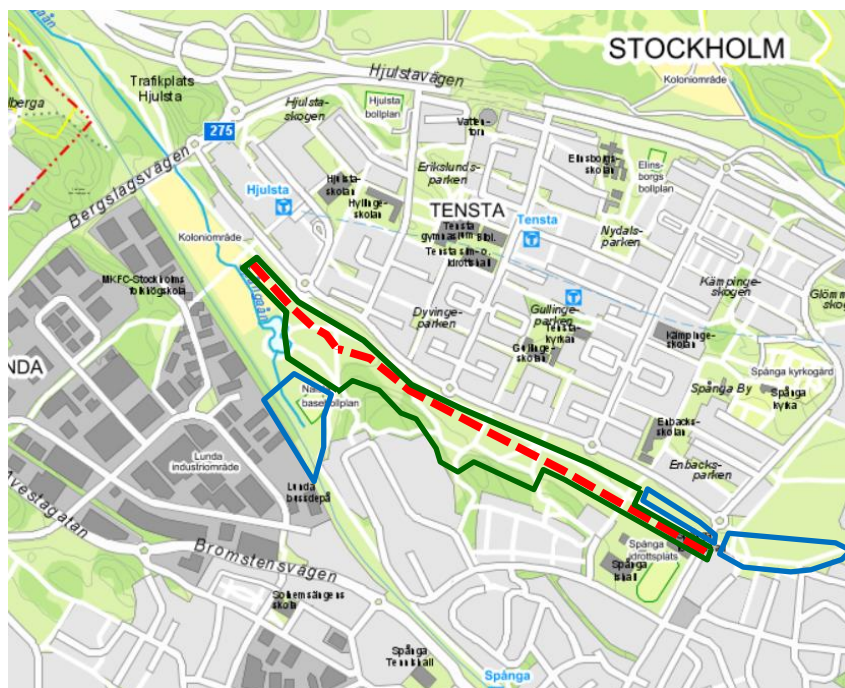
Trafiknämnden antog i augusti 2019 ett samlat utredningsbeslut för utredning, planering och genomförande av infrastrukturåtgärder på cykelvägnätet med utgångspunkt i stadens Cykelplan. I beslutet anges att ett ökat utrymme bör kunna ges för åtgärder på huvudstråk som utgör kopplingar antingen mellan två pendlingsstråk eller till målpunkter som exempelvis idrottsplatser. Gång- och cykelvägen genom Tenstadalen är utpekad som ett sådant huvudstråk i cykelplanen.

Projekten föreslås disponera totalt 42 mnkr. En fördelning av den totala investeringssumman har gjorts på två delprojekt enligt följande:

- *Tenstadalen, parken*, 30 mnkr, inriktningsbeslut Grönare Stockholm Etapp 2 november 2017.
- *Cykelstråket*, 12 mnkr, Cykelmiljarden inom nämndens långsiktiga investeringsbudget.

Parallellt med park- och cykelprojekten i Tenstadalen pågår planering för en dagvattenpark i anslutning till Bällstaån. Projektet kommer att rena dagvatten från bland annat Lunda industriområde innan vattnet släpps ut i Bällstaån. Stockholm Vatten och Avfall (SVOA) ansvarar för utvecklingen av denna del av Tenstadalen liksom för de delar som påverkas av Spångadalens vattenpark. Projekten samordnas kontinuerligt.

I nedanstående kartbild syns omfattning av Tenstadalen, *grön markering*. Cykelstråket går genom hela parken och förbinder Bergslagsvägen med Spånga kyrkväg, *röd streckad linje*. Tensta- och Spångadalens dagvattenparker (SVOA), *blå markeringar*.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom trafikkontoret tillsammans med Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning.

Kontoret har haft dialog med miljöförvaltningen, SVOA och Trafikverket i samband med planering och programarbete.

Mål och syfte

Stadens övergripande mål inom arbetet med Grönare Stockholm består av att stärka stadens gröna kvaliteter i alla stadsdelar.

Syftet med projekt Tenstadalen är att skapa en attraktiv och trygg park, värna och utveckla Bällstaåns och områdets grönska samtidigt som funktioner utvecklas för olika åldrar med fokus på en ny lek- och aktivitetsyta i parken. Parken ska fungera som en mötesplats för alla boende i Spånga-Tensta och kunna bli en målpunkt i Stockholm.

Syftet med utvecklingen av huvudcykelstråket genom Tenstadalen är att stärka kopplingen mellan de två angränsande pendlingsstråken utmed Bergslagsvägen och Spångadalens.

Utvecklingen av cykelstråket ska även att göra det enklare, tryggare och attraktivare att cykla till och från målpunkter i området.

Befintlig situation

Tenstadalen är ett stort parkområde mellan Tensta och Spånga. Det är en populär rekreationsplats för boende i området med uppskattade grönytor för spontanidrott, picknickställen, fotbollsplaner, koloniområden, pulkabackar, fornminnen med mera. I västra delen av parken slingrar sig Bällstaån och vidgar sig i två vattendammar. Mot järnvägen, Mäljarbanan, och den planerade dagvattenparken ligger ett låglänt extensivt gräsområde som översvämmas delar av året. I dalens finns även två koloniträdgårdsföreningar och Spånga idrottsplats. Genom hela dalen går en gång- och cykelväg som förgrenar sig och ansluter till omkringliggande bostadsområden.

Cykelstråket genom Tenstadalen möjliggör tillgänglighet till målpunkter i området och är även en viktig länk i den övergripande cykelinfrastrukturen då den förbinder angränsande pendlingsstråk med varandra samt kopplar stadsdelen vidare mot både Sundbyberg och Järfälla kommun. Gång- och cykelbanan har en befintlig bredd som varierar mellan 3-4m.

Tenstadalen sedd uppe från Tenstavägen. Bortom gång- och cykelstråket syns en av parkens konstgräsplaner.

Boende har uttryckt önskemål om en ny lek- och aktivitetsplats i Tenstadalen då det är en brist på stora lekplatser i Hjulsta och sydvästra Tensta.

Medborgarförslag har också inkommit till stadsdelsförvaltningen om behovet av att i parken åtgärda bullerstörningar från Mäljarbanan.

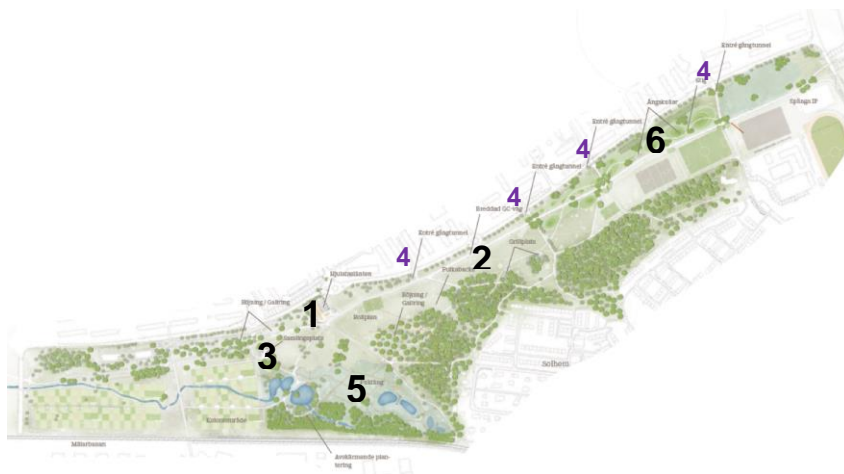

Gång- och cykelstråket går genom hela Tenstadalen och varierar idag i bredd mellan 3-4m.

Åtgärdsförslag

Parken utvecklas till en modern park med aktiviteter för alla åldrar: barn, unga och äldre. Nya platser för sport, lek, aktivitet och möten ordnas. Samtidigt stärks de gröna värdena och den biologiska mångfalden med nya ängar i parken.

Cykelinfrastrukturen genom parken förbättras för ökad framkomlighet, trygghet och attraktivitet. Åtgärderna omfattar en breddning av hela gång- och cykelbanan med som mest 1,5m samt en förstärkning med ny belysning. Ny bredd blir genomgående 4,5m vilket är mer än den rekommenderade bredden om 4m på huvudstråk enligt cykelplanen. Breddningen är möjlig utan att större ingrepp blir nödvändiga i Tenstadalens slänter.

Illustrationen visar förslaget för Tenstadalen. Siffrorna 1-5 följer numrering nedan av planerade åtgärder.

Med utgångspunkt i det program som utarbetats (se bilaga 1) planeras följande i parken:

- *Lek och aktivitet i Hjulstaslätten (1)*: Fokus på sport, motorik, rörelse och möten. En lång rutschkana, en klätterdel och löparbanor i uppforsbacke. Sittgradäng och en yta för en tillfällig scen.
- *Cykelstråk (2)*: Huvudstråket för gång och cykel genom parken breddas med upp till 1,5 m. Ny bredd blir 4,5 m som medför bättre framkomlighet för gående respektive cykel. Ny belysning längs cykelbanan sätts upp.
- *Samlingsplats och väderskydd (3)*: En samlingsplats med sittplatser, grillmöjlighet, småbarnslek, och skärmtak ordnas i nära anslutning till Hjulsta och koloniområdena.
- *Fokus belysning*: En viktig del av parkupplevelsen blir den identitetsskapande belysning som ska bidra till positiv upplevelse, underlätta orienterbarhet och främja möten mellan människor och grupper.
- *Entréer (4)*: Välkomnande entréer till parken vid gångtunnlar från Tensta.
- *Dammarna och fuktängen (5)*: Upplevelserikt fuktängsområde med mindre mötesplatser. Stor biologisk mångfald och funktioner för dagvattenrening. Större delen av denna parkdel utförs i det angränsande projektet Tenstadalens dagvattenpark men vissa delar i gränsen mellan projekten ordnas inom parkprojektet.
- *Små mötes- och grillplatser*: Ett antal mindre mötesplatser med nya grillar och sittplatser.
- *Kullar med ängsytor (6)*: I området norr om Spånga idrottsplats föreslås låga kullar med ängsvegetation i ett pärlband längs gång- och cykelstråket.

Perspektiv mot söder över fuktängarna.

Avvägningar

Samordningsvinst av delprojekt

Genom att samordna Grönare Stockholm-projektet med cykelprojektet uppnås samordningsvinster i bägge projekten. Projekten kan dela vissa kostnader och projektering och administration kan rationaliseras. Upphandlingen förenklas och förhoppningsvis kan de totala entreprenadkostnaderna bli mindre än för två enskilda och mindre projekt. Genom samordningen minskar även påverkan för parkbesökarna då tiden för entreprenadarbetena kan förkortas.

Dagvattenåtgärder

Då SVOA planerar för dagvattenparker i anslutning till Ballstaån liksom i Spångadalen kommer delar av upprustningen av parken att inrymmas inom dessa projekt. Samordning mellan projekten har pågått kontinuerligt för bästa gränsdragning. Tensta dagvattenpark planeras att genomföras efter att Tenstadalen rustats klart. Konflikter mellan olika entreprenader ska därför kunna undvikas. Schaktmassor från dagvattenparken kommer att kunna användas till de nya kullarna med ängsytor som föreslås i den östra delen av Tenstadalen. Anläggning av dessa kommer att ingå i SVOA:s projekt.

Konsekvenser

Framkomlighet, Trafiksäkerhet

Den föreslagna breddningen av cykelstråket bidrar till ökad framkomlighet och trafiksäkerhet.

Grönfrågor, biologisk mångfald, resiliens

Utvecklingen av parkens vegetation med nya trädplanteringar och ängsmarker ökar den biologiska mångfalden.

Buller

Buller från järnväg och biltrafik kommer att omhändertas av Trafikverket inom de angränsande infrastrukturprojekten Mälarbanan och Förbifart Stockholm.

Jämställdhet och trygghet

Kontoret konstaterar att projektet syftar till att göra Tenstadalen mer attraktiv och levande med trivsamma vistelsemiljöer, skapa mötesplatser för barn och vuxna och öka tryggheten. Åtgärderna i parken ska leda till att medborgare i alla åldrar ska känna sig välkomna. Fler parkbesökare ger fler sociala kontakter och en ökad upplevelse av trygghet.

Den föreslagna breddningen av cykelstråket och den förstärkta belysningen längs Tenstadalen bidrar till ökad trafiksäkerhet men stärker även trygghetskänslan.

Trafiksäkerhets- och trygghetshöjande åtgärder är positiva för alla men särskilt ur ett jämställdhetsperspektiv eftersom studier visar att kvinnor i högre grad än män anpassar sina resval utifrån upplevelser av otrygghet.

Belysningsåtgärderna säkerställer även en trygg, säker och orienterbar miljö under den mörka delen av dygnet.

Tidplan

Aktivitet	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Inriktningsbeslut (TN)	X					
Genomförandebeslut (TN)				X		
Utredning		X	X	X		
Projektering			X	X		
Upphandling				X	X	
Entreprenad					X	X

Kontoret har identifierat att överklagande av entreprenadupphandlingen kan leda till förseningar i tidplanen men konstaterar att det är svårt att minimera konsekvenserna av detta i förväg.

Ekonomi

Trafiknämnden godkände inriktningsbeslut för Grönare Stockholm-projektet i november 2017 till en investeringsutgift om 30 mnkr. Vid tidpunkten för beslutet fanns ingen utredning eller projektering genomförd för Tenstadalen och den föreslagna investeringsutgiften utgjordes av en uppskattning.

Inför projektets genomförandebeslut har en kostnadsuppskattning tagits fram baserat på framtagna handlingar. Den totala investeringsutgiften beräknas till 42 mnkr netto, varav 30 mnkr avser åtgärder i parken och 12 mnkr avser åtgärder på cykelvägnätet.

De totala utgifterna fördelar sig enligt nedanstående tabell:

TOTALT (Grönare Stockholm + Cykelvägnät)	Tidigare nedlagt (mnkr)	Beräknade kommande utgifter (mnkr)	Totalt (mnkr)
Utgifter			
Utredning och projektering	5,2		5,2
Byggherrekostnader inkl. byggledning och risk	1,5	6,2	7,7
Entreprenad		26,8	26,8
Index		2,3	2,3
Summa utgifter			42,0

De utgifter som hänförs till parken inryms inom ramen för Grönare Stockholm-satsningen och fördelar sig enligt nedanstående tabell:

GRÖNARE STOCKHOLM	Tidigare nedlagt (mnkr)	Beräknade kommande utgifter (mnkr)	Totalt (mnkr)
Utgifter			
Utredning och projektering	4,2		4,2
Byggherrekostnader inkl. byggledning och risk	1,4	4,5	5,9
Entreprenad		18,2	18,2
Index		1,7	1,7
Summa utgifter			30,0

De utgifter som hänförs till cykelvägnätet fördelar sig enligt nedanstående tabell:

CYKELVÄGNÄT	Tidigare nedlagt (mnkr)	Beräknade kommande utgifter (mnkr)	Totalt (mnkr)
Utgifter			
Utredning och projektering	1,0		1,0
Byggherrekostnader inkl. byggledning och risk	0,1	1,7	1,8
Entreprenad		8,6	8,6
Index		0,6	0,6
Summa utgifter			12,0

Cykelprojektets totala investeringsutgift bedöms kunna inrymmas inom nämndens investeringsplan. Projektet beräknas vara klart i början av 2022, vilket innebär att det kommer att kunna genomföras inom ramen för cykelmiljarden som pågår t.o.m. 2022.

Driftkostnader

Projektet beräknas medföra något ökade drift- och underhållskostnader för stadsdelsförvaltningen främst till följd av tillskotten av de nya platserna för möten, lek och aktiviteter. De uppskattas till cirka 0,2 mnkr per år.

Grönare Stockholm-projektet beräknas medföra ökade kapitalkostnader med sammanlagt cirka 1,5 mnkr från och med år 2023. Kapitalkostnaderna som avser avskrivningar med en preliminär genomsnittlig avskrivningstid om 20 år och intern ränta om 0,5 procent, minskar därefter successivt med gjorda avskrivningar.

Cykelprojektet beräknas medföra ökade kapitalkostnader med sammanlagt cirka (0,6) mnkr från och med år 2023. Kapitalkostnaderna som avser avskrivningar med en preliminär genomsnittlig avskrivningstid om 20 år och intern ränta om 0,5 procent, minskar därefter successivt med gjorda avskrivningar.

Efter genomfört projekt kommer en värdeöverföring göras av anläggningarkostnaderna från trafikkontoret till

stadsdelsförvaltningen. Detta beror på att cykelstråket ligger på parkmark och i dagsläget inte klassas som ett pendlingscykelstråk i stadens cykelstrategi.

Genomförandet av åtgärderna på cykelvägnätet förutsätter att Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning godkänner att en värdeöverföring sker från trafikkontoret till stadsdelsförvaltningen. Stadsdelsförvaltningen kommer dock att kompenseras för kapitalkostnaden under hela avskrivningstiden på samma sätt som för övriga stadsmiljöanläggningar registrerade i anläggningsregistret.

Om cykelstråket i samband med kommande revidering av cykelplanen uppgraderas och klassas som pendlingsstråk kommer värdeöverföring inte bli nödvändig. Trafikkontoret kommer då att ansvara för cykelstråket i anläggningsregistret och behålla ansvaret för kapitalkostnaden.

Risk/Osäkerhet

Projektet har identifierat risker som framför allt rör geotekniska förhållanden. Marken i stora delar av dalgången utgörs av djupa lerlager. Provtagning har gjorts i projektet för bedömning var markåtgärder blir nödvändiga och parkfunktioner har utifrån markförhållandena placerats för att minska riskerna. Omfattande schakter och uppfyllnader kommer att undvikas i delar med sämre geotekniska förhållanden.

Det har tidigare i projektet funnits risker kopplade till fornlämningar och vattendammar. För att minimera riskerna kopplade till fornlämningar har projektet undvikit större åtgärder i befintliga fornlämnings närområde. Åtgärder har även undvikits i anslutning till dammar och vattendrag för att projektet ska slippa ansöka om miljödöm för vattenverksamhet.

Kontoret vill slutligen påpeka att det som alltid finns inneboende osäkerheter i kostnadsuppskattningar för byggprojekt.

Slut

Bilagor

1. Programhandling, 2019